

RAGNERS ENTREPRENØRFIRMA ApS

Gravene 29 1 th

8800 Viborg



**Tilladelse til råstofindvinding på dele af matr. nre. 1c og 1p
Fallesgårde, Dollerup i Viborg Kommune gældende i perioden
1. april 2019 til 31. marts 2029.**

Dato 21-03-2019

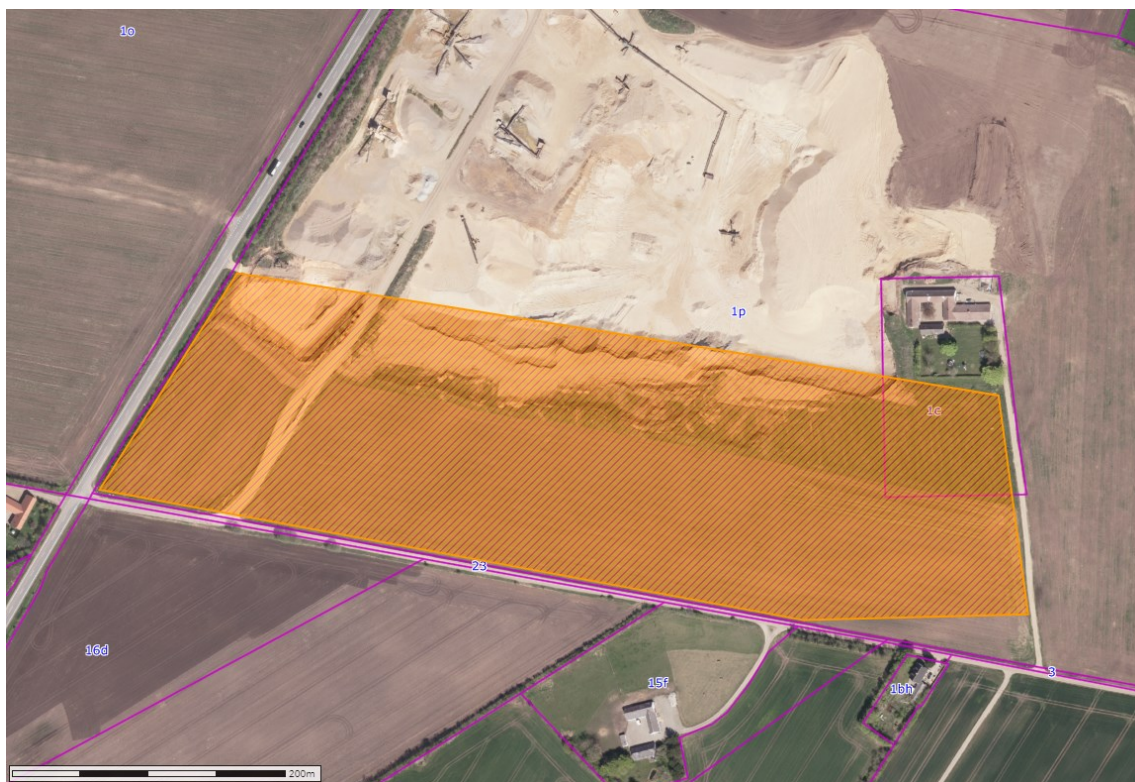
Sagsbehandler Pernille Poulsen

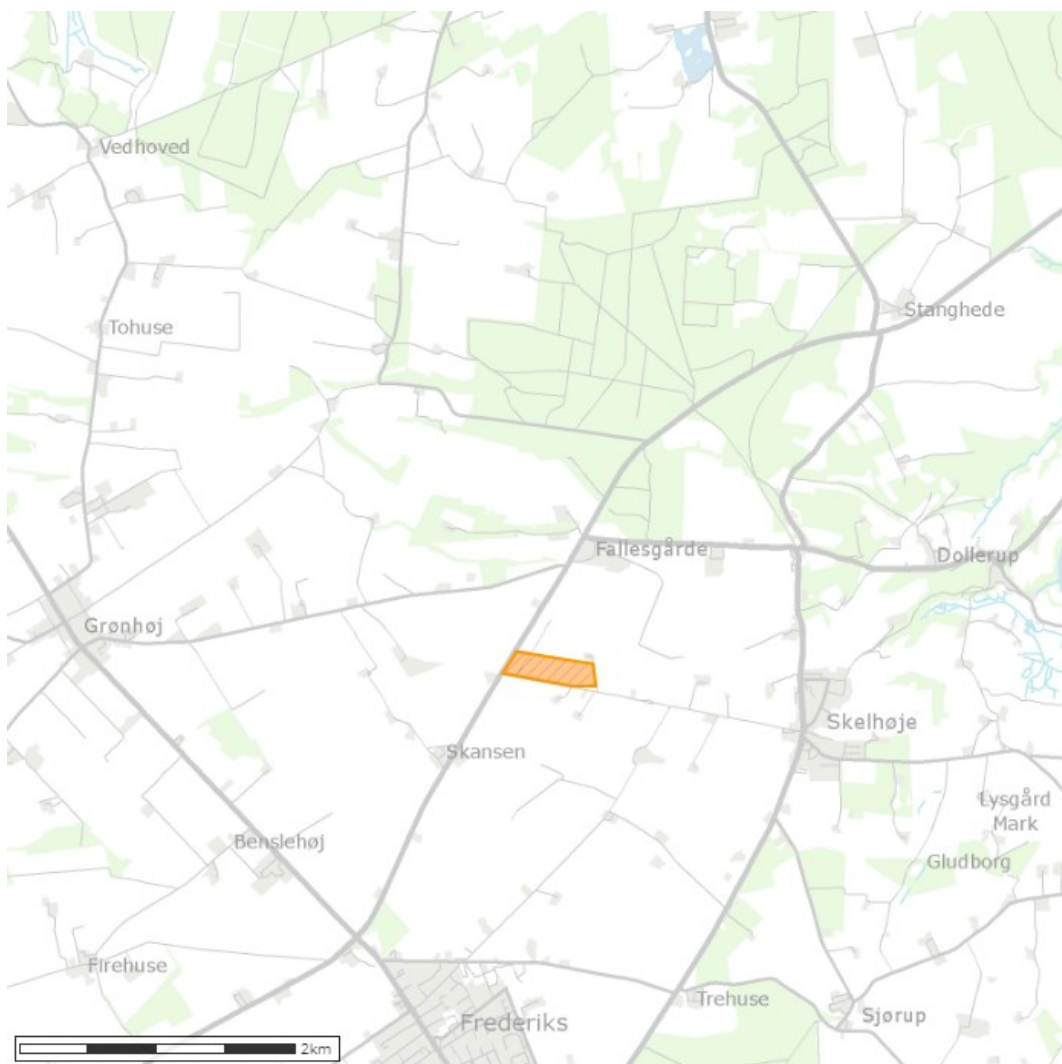
Raastoffer@ru.rm.dk

Tel. +4524786506

Sagsnr. 1-50-71-7-16

Side 1





Oversigtskort over placering af råstofgraven i Viborg Kommune

Ansøger:	Indvinder:	Ejer:
Ragners Entreprenørfirma Gravene 29 1.th 8800 Viborg	BG Stone A/S Industrivej 22 8800 Viborg	Rishøjgård A/S Guldborgvej 12D 8800 Viborg
CVR-nr.: 14383999	CVR-nr.: 29010331	CVR-nr.: 26935288

Udarbejdet af

Pernille Poulsen

Pernille Poulsen

Indholdsfortegnelse

A. Afgørelse fra Region Midtjylland.	4
A.1. Råstofloven	4
A.2. Miljøvurdering m.v. af konkrete projekter	4
A.3. Natura 2000 områder	4
B. Vilkår for indvindingen	5
B.1. Vilkår efter råstofloven	5
Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer	7
Generelle bestemmelser	12
C. Grundlag for tilladelsen	16
C.1. Ansøgningens indhold	16
C.2. Udtalelser	17
C.3. Råstofplan.....	23
C.4. Kommuneplan	23
C.5. Vandforsyningsforhold	24
C.6. Naturbeskyttelse.....	24
C.7. Byggeloven	26
C.8. Vejforhold	28
C.9. Forslag til grave- og efterbehandlingsplan	28
C.10. Miljøvurdering af konkrete projekter (VVM)	29
C.11. Konklusion	29
D. Offentliggørelse og klagevejledning	30
E. Orientering	33
Bilag	33

Tilladelsen til råstofindvinding i perioden indtil 31. marts 2029.

A. Afgørelse fra Region Midtjylland.

A.1. Råstofloven

På baggrund af det foreliggende materiale, og med hjemmel i råstofloven¹, giver Region Midtjylland hermed tilladelse til årlig indvinding af 200.000 m³ sand, grus og sten på de ca. 11 ha der er angivet på vedlagte kortrids Bilag c.

Tilladelsen gives på vilkår i medfør af råstoflovens § 10, som beskrevet under afsnit C.1



Side 4

A.2. Miljøvurdering m.v. af konkrete projekter

Region Midtjylland har vurderet, at projektet ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, og derfor afgjort, at der ikke er krav om en miljøvurdering², jf. lovens § 21. Se bilag a og b.

A.3. Natura 2000 områder

Nærmeste dele af Nature 2000 områderne, Habitatområdet nr. 35 samt fuglebeskyttelsesområdet nr. 24 og 24 ligger hhv. ca. 1,8 km samt ca. 16 kilometer væk.

Region Midtjylland har vurderet, at projektet ikke kan påvirke nogle af Natura 2000-områderne negativt, og det er derfor besluttet at der ikke skal foretages konsekvensvurdering for det ansøgte anlægs påvirkning af ovennævnte Natura 2000 områder³.

¹ Jf. bekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 af lov om råstoffer, § 7, stk. 1 og § 8.

² Jf. Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 448 af 10. maj 2017 med tilhørende bekendtgørelser

³ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, § 7 og 8.

B. Vilkår for indvindingen

B.1. Vilkår efter råstofloven

Før indvindingen påbegyndes

1. Der skal gives meddelelse til Region Midtjylland om indvindingens påbegyndelse.

2. Indvinder skal senest 4 uger før muldafrømning underrette Viborg Museum om datoen for arbejdets iværksættelse, med mindre andet er aftalt med museet.

3. Gravningen og efterbehandlingen skal foregå i overensstemmelse med en grave- og efterbehandlingsplan der er godkendt af Region Midtjylland. Den overordnede plan for gravning og efterbehandling udarbejdes af ansøger. Planen skal som minimum indeholde et kort med angivelse af placering af evt. volde, jorddepoter, startsted for indvindingen og eventuel opdeling i etaper. Efterbehandlingsplanen skal tilgodese jordbrugsmæssige interesser og anvise hvorledes vilkårene for efterbehandling forventes efterlevet.

4. Der skal stilles garanti på 1.000.000 kr. for opfyldelse af vilkårene om efterbehandling inden tilladelsen må udnyttes.

Sikkerhedsstillelsen skal være en ikke tidsbegrænset nominel økonomisk sikkerhed. Garantibeløbet kan reguleres af Region Midtjylland såfremt forudsætningerne for beregningen ændres.

Driftstider

5. Gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg må kun være i drift:

- mandag til fredag kl. 07.00 – 18.00, dog ikke helligdage
- lørdage kl. 07:00 – 14.00, dog ikke helligdage

6. Udlevering og læsning af materialer, herunder kørsel indenfor virksomhedens område må kun foregå i tidsrummet:

- mandag til fredag kl. 06.00– 18.00, dog ikke helligdage
- lørdag kl. 07.00– 14.00, dog ikke helligdage.

Kørsel i råstofgraven

7. Udenfor driftstiden skal adgangsvejen til råstofgraven være afspærret med aflåst bom eller tilsvarende.

Støj

8. Udsendelse af ekstern støj fra grusgraven med tilhørende maskiner og faste og mobile anlæg skal begrænses. Støjniveauet (det energiækvivalente, korrigerede, A-vægtede lydtryksniveau, L_r) må ved beboelse i nedenstående tidsrum ikke overstige følgende værdier:

- mandag til fredag kl. 7.00 - 18.00 : 55 dB(A)
- mandag til fredag kl. 06.00 - 07.00 : 40 dB(A)
- lørdag kl. 07.00 - 14.00 : 45 dB(A)

9. I forbindelse med anlægs- og efterbehandlingsperioden accepteres der en periode på 4 uger, hvor der i tidsrummet 7.00-17.00 på hverdage accepteres et støjniveau på 60 dB(A). Arbejdet skal dog tilrettelægges således at støjgener minimeres mest muligt.

10. Virksomheden er forpligtet til at bekoste og lade udføre støjmålinger og støjberegninger efter anmodning fra Region Midtjylland, som er tilsynsmyndighed i forhold til råstofloven. Beslutning om metode og hyppighed af målinger, der maximalt kan kræves én gang om året, – medmindre forholdene i råstofgraven er ændrede - træffes af Region Midtjylland.

Ønskes stærkt støjende anlæg, såsom sorteranlæg og stenknusere, placeret nærmere end 300 meter fra beboelsesejendomme, skal der foreligge en godkendelse fra regionen. Regionen kan kræve at der fremsendes støjmåling/støjberegning der dokumenterer at støjgrænsen fortsat i denne tilladelse overholdes.

Støjberegninger skal udføres i overensstemmelse med Fælles Nordisk Beregningsmetode. Valg af målemetode/beregningsmetode er afhængig af, hvilken metode der i den aktuelle situation er bedst egnet til at dokumentere, at støjniveauet kan overholdes.

Støjmålinger/støjberegninger skal udføres som angivet i Miljøstyrelsens vejledninger nr. 5/1984 (Ekstern støj fra virksomheder), nr. 5 1993 (Beregning af ekstern støj fra virksomheder) og nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder) og gennemføres under forhold, hvor virksomheden er i fuld drift. Målingerne/beregningerne skal ud føres af et af Miljøstyrelsen akkrediteret firma.

11. Støjende anlæg skal om fornødent støjdæmpes, således at ovennævnte grænseværdier kan overholdes. Stationære støjende anlæg skal så vidt muligt placeres umiddelbart bag højere terræn, salgsbunker eller støjvolde, under hensyn til nærliggende beboelsesejendomme. Støjdæmpningen kan for eksempel ske ved gummibeklædning, indkapsling af maskindele, opsætning af støjskærme eller oplægning af volde mod de nærliggende beboelseshuse.

12. Der skal etableres støjvolde mod ejendommene Karuphøjvej 13 og 15. Støjvolde skal placeres 5 meter fra vejskel.

Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

13. Driften af virksomheden må ikke medføre, at den målte værdi af råstofgravens bidrag til støjen, målt indendørs i de berørte bygninger, overstiger grænseværdierne, som fremgår af tabel 1.

Anvendelse	Vægtet accelerationsniveau Law i DB
Boligere i det åbne land (hele døgnet)	75
Boligere i blandet bolig/erhvervsområde	75
Erhvervsbebyggelse	85

tabel 1: Grænseværdier for vibrationer, dB re 10 -6 m/s².

Efterfølgende skal indvinderen på forlangende fra og efter nærmere aftale med Region Midtjylland, fx ved naboklager, lade udføre målinger og beregninger til dokumentation af, at grænseværdierne, jf. tabel 1 er overholdt.

Dokumentation sker ved fremsendelse af skriftlig rapport over målinger og beregninger til Region Midtjylland.

Hvis målinger viser, at den lavfrekvente støj, infralyd eller vibrationer er for store, skal de dæmpes ned. Derefter skal der laves nye målinger, som dokumenterer, at grænseværdierne nu kan overholdes. Der kan maksimalt kræves én måling af hver type pr. kilde pr. år. Måling, rapportering og anden dokumentation skal ske i overensstemmelse med de til enhver tid gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen på det aktuelle område. Målinger eller beregninger skal udføres af et firma, der er akkrediteret til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Virksomheden afholder selv alle udgifter i forbindelse med dokumentation af de aktuelle vilkår. Grænseværdierne for lavfrekvent støj og infralyd, jf. tabel 1 anses for overholdt, når et konkret måleresultat, uden tillæg eller fradrag for målingens ubestemthed, er lig med eller under den pågældende grænse.

Støv

14. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg. Råstoffer og jorddepoter skal placeres under hensyn til nærliggende beboelsesejendomme.

Graveafstande og begrænsninger

15. Der må ikke inddrages areal herunder afrømmes muld nærmere naboskel end 5 meter. Den nødvendige længere gravegrænse til skel, hvor der efterbehandles ved neddosning, fastlægges i graveplanen, og skal herefter overholdes.

16. Der må indvindes over skel, hvis der ligeledes bliver meddelt tilladelse til råstofindvinding på nabomatriklen. Tidspunktet og metode for indvinding over skel skal godkendes af Region Midtjylland.

17. Gravningen skal holdes mindst 15 meter fra grundmurede bygninger, gylletanke eller lignende bygningsanlæg. Herfra må der ikke graves stejlere end anlæg 1:2.

18. Der må ikke graves nærmere end 6 meter fra veje, og herfra i en hældning på 1:2.

19. Der må ikke graves under grundvandsspejl.

20. Der må ikke etableres tilløb eller afløb fra gravesøer, eller afledes spildevand og pladsvand uden særskilt tilladelse.

21. Blotlægges dræn i forbindelse med indvindingen, kan Region Midtjylland forlange disse omlagt for at sikre mod utilsigtet næringstilførsel til søer og lignende.

Arkæologi

22. Fremkommer der arkæologiske fund eller anlæg i forbindelse med råstofindvindingen, skal indvindingen i det berørte område omgående standses og anmeldelse foretages til Viborg Museum.

Bevaring af geologiske profiler

23. Blotlægges særligt værdifulde geologiske profiler i grusgravens periferi, kan Region Midtjylland i forbindelse med efterbehandlingen forlange disse profiler bevaret, af undervisningsmæssige og videnskabelige grunde.

Forebyggelse af jord- og grundvandsforurening

24. Olie eller kemikaliespild skal opsamles/bortgraves med det samme, og håndteres som forurennet jord.

25. Der må ikke benyttes eller oplagres kemikalier i råstofgraven, f.eks. til at bekæmpe planter, eller lignende stoffer, som kan indebære risiko for forurening af jord og grundvand.

26. Brændstoftanke med tilhørende slanger og brændstofstudse, olietromler m.v. skal anbringes i aflåselige lukkede containere,

bygninger eller lignende, med en indbygget sump, som skal kunne rumme 100 % af brændstoftankens volumen og øvrige olieprodukter, eller have kontrolleret afledning, med spildevandstilladelse dertil. Region Midtjylland kan kræve omplacering af brændstoftanke, såfremt placeringen vurderes at indebære en væsentlig risiko for forurening af jord eller grundvand.

27. Der må ikke etableres underjordiske olietanke indenfor graveområdet.

Mobile tanke

28. Entreprenørtanke kan midlertidigt placeres nær anvendt ikke-mobilt maskinel, dog under hensyn til, at der ikke må være risiko for påkørsel eller forurening af grundvand ved spild. Entreprenørtanke skal senest ved arbejdstids ophør placeres udenfor selve gravearealet. Tankene skal være godkendt efter gældende regler.

Ikke mobile tanke

29. Olietankbekendtgørelsen og øvrige krav i tankenes typegodkendelser, skal til enhver tid være overholdt. Dokumentation herfor skal på forlangende fremvises.

30. Tankning af grave- og læssemaskiner, mobile anlæg og entreprenørtanke, samt reparation af kørende materiel skal foregå på arealer sikret mod spild til jord og grundvand. Arealerne skal være indrettet således, at spildte væsker ikke løber væk (f.eks. spildmætter eller betonbelægning).

31. Tankning af langsomt kørende samt svært flytbart materiel placeret indenfor selve gravearealet, kan ske fra en entreprenørtank, der medbringes ved hver tankning. Tankanlægget skal være indrettet så spild undgås, og tankning skal foregå under konstant tilsyn.

32. Udendørs spildbakker eller gruber skal tømmes, således at regnvand i bunden maksimalt udgør 10% af spildbakken eller grubens volumen. Tømningen skal ske i egnet beholder, hvorefter indholdet bortskaffes i hht. kommunens retningslinier.

33. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp/-spild.

34. Dieselmotorer i anlæg skal være placeret i container over spildbakker eller tilsvarende anordning, hvorfra der ikke kan ske spild af forurenende materialer til jord eller grundvand.

Affaldshåndtering

35. Indvinderen har ansvar for, at der ikke - hverken midlertidigt eller varigt - henlægges affald af nogen slags, samt for at eventuelt henkastet affald straks fjernes.

36. Olieaffald (spildolie, olieholdige klude mv.), og andet farligt affald skal opsamles, kildesorteres og i øvrigt håndteres i overensstemmelse med kommunens Regulativ for Erhvervsaffald.

Andre aktiviteter

37. Maskiner og andre driftsanlæg, som ikke længere finder anvendelse i råstofindvindingen, skal senest indenfor 1 år efter ophørt anvendelse bortskaffes fra råstofgraven.

38. Råstofgraven må ikke benyttes til lager, bearbejdning eller salgssted for andet, end de i denne råstofgrav indvundne materialer. Råstofmyndigheden kan dog dispensere herfor, såfremt der foreligger redegørelse for, at aktiviteten kan finde sted, uden at bryde de i tilladelsen stillede vilkår for indvindingen eller udskyde efterbehandlingstidspunktet. Tilsvarende kan der dispenseres, såfremt der foreligger en tilladelse/godkendelse til aktiviteterne efter miljøbeskyttelsesloven og planloven.

Efterbehandling

39. Efterbehandlingen skal være afsluttet hurtigst muligt og senest 1 år efter indvindingens ophør.

40. Der skal efterbehandles til jordbrugsmæssige formål i overensstemmelse med en efterbehandlingsplan godkendt af Region Midtjylland.

41. Ved efterbehandlingen skal afstanden fra graveområdets ydre grænse være mindst 2 m.

42. Fremgår det af en godkendt efterbehandlingsplan, kan der efterbehandles med bevarelse af stejle enkeltskrænt til konkrete naturformål, såfremt Region Midtjylland vurderer at planen i tilstrækkelig grad, kan fremvise en løsning for sikker færdsel i området, og planen ikke medfører væsentlig negativ påvirkning af de landskabelige hensyn.

43. Behandlingsanlæggene og dertil knyttede installationer, herunder eventuelle støbte fundamenter eller lignende, samt gravemaskiner, redskaber, bygninger og skure skal være fjernet senest ½ år efter indvindingens ophør.

44. Hvis der bliver indledt råstofudnyttelse på tilstødende ejendomme, kan skal der efter nærmere aftale af landskabelige hensyn foretages en bortgravning eller udjævning og planering af de berørte skel. Der skal i givet fald fastsættes nærmere herom i grave- og efterbehandlingsplanen.

45. Indskiftning kan kun ske ved blivende periferiskråning, hvor det er beskrevet i en godkendt grave- og efterbehandlingsplan.

46. Indskiftning i skrænter mod andre områder udlagt til råstofindvinding er ikke tilladt.

47. På de efterbehandlede arealer må der ikke anvendes gødning og pesticider/sprøjtemidler.

Generelle bestemmelser

Gyldighed og tilbagekaldelse

Råstofindvinding må ikke påbegyndes før klagefristen er udløbet. Hvis der indkommer en klage får, ansøger besked og gravningen må ikke startes, før en endelig afgørelse er truffet, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Råstofforretningen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, med mindre andet fremgår af tilladelsens vilkår.

Råstofforretningen kan tilbagekaldes af Region Midtjylland, i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, som beskrevet i råstoflovens § 11.

Side 12



Tinglysning af deklaration om efterbehandling

Når afgørelsen er endelig, tinglyser Region Midtjylland på ejendommen en deklaration om efterbehandlingsvilkårene. Afgiften for tinglysningen er for tiden 1.660 kr. I henhold til § 10, stk. 6 i lov om råstoffer skal tinglysningsgebyret betales af ejendommens ejer, men opkræves hos ansøger. Afgiften vil blive opkrævet når tinglysningen er sket.

Sikkerhedsstillelsen frigives først, når den i grave- og efterbehandlingsplanen beskrevne efterbehandling er udført og godkendt af Region Midtjylland. Delvis frigivelse kan ske ved godkendelse af efterbehandlingen på delarealer.

Tilsyn og besigtigelse

Region Midtjylland fører tilsyn med indvindingen og foretager besigtigelse af arealet for blandt andet at påse, at tilladelsen og vilkårene overholdes. Tilsynet har uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at foretage dette tilsyn, og politiet yder om nødvendigt bistand til at gennemføre dette. Ved eftersyn af erhvervsvirksomheder skal den ansvarlige indvinder give myndigheden de fornødne oplysninger, vejledning og hjælp, jf. råstoflovens § 32 og 32a.

Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning. Region Midtjylland kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist jf. råstoflovens § 33.

Det påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger af en ejendom eller indvindingsmateriel at berigtige et ulovligt forhold.

Region Midtjylland kan umiddelbart lade foretage hvad der er nødvendigt på ejerens og indvinderens bekostning, hvis et påbud om at lovliggøre et ulovligt forhold ikke efterkommes rettidigt, jf. råstoflovens § 33.

Tilsynsmyndigheden kan påbyde den ansvarlige for indvindingen, at foretage prøveudtagning, analyser og målinger af råstoffer, der indvindes, af stoffer der udsendes til omgivelserne, og af støj og rystelser m.m. jf. råstoflovens § 32a.

Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til Region Midtjylland om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i hver råstofgrav, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning der henvises til af regionen. Region Midtjylland videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

Arkæologi

Bygherre/entreprenør har altid mulighed for at indhente det arkæologisk ansvarlige museums udtalelse forud for jordarbejder, jf. museumslovens § 25. Herved gives de bedste muligheder for at undgå standsning af anlægsarbejdet og udgifter til arkæologisk undersøgelse jf. museumslovens § 27.

Hvis museet i sin udtalelse skønner, at der på arealet ikke findes væsentlige arkæologiske bevaringsinteresser, så vil evt. udgifter til nødvendig arkæologisk undersøgelse kunne betales af Kulturministeren jf. museumslovens § 27.

En udtalelse fritager ikke bygherre/entreprenør fra forpligtelsen til at standse anlægsarbejdet og underrette museet, hvis arkæologiske levn påtræffes, men fritager ham/hende for udgifterne til en undersøgelse.

Fredning og beskyttelse af visse dyre- og plantearter

Af bekendtgørelsen om fredning af visse dyre- og plantearter m.v.⁴, fremgår det, at i perioden:

- 1. februar – 31. juli må kolonirugende fugles redetræer ikke fældes.
- 1. februar – 31. august må rovfugles og ugles redetræer ikke fældes.
- 1. november – 31. august må hule træer og træer med spættehuller ikke fældes
- 1. april – 31. august må digesvalereder ikke ødelægges.

En række arter er desuden beskyttet jf. Habitatbekendtgørelsen. Disse "Bilag IV arter" er beskyttede overalt hvor de forekommer.

⁴ Bekendtgørelse nr. 867 af 27. juni 2016.

Bestemmelsen beskytter de steder, hvor dyrene yngler og opholder sig for eksempelvis at overvintre. Det kan være hule træer, hvor flagermus opholder sig eller ynglevandhuller for padder.

Aktiviteter, som kan forringe den økologiske funktionalitet af arternes ynglelokalitet eller levested, må ikke iværksættes.

Hvis der konstateres tilstedeværelse af bilag IV-arter kan det medføre, at gennemførelsen af en hidtil planlagt efterbehandling, ikke lovligt kan udføres uden særlige hensyn.

Følgende arter kan eksempelvis tænkes at forekomme i forbindelse med råstofgrave:

- Spidssnudet frø
- Stor vandsalamander
- Småflagermus
- Markfirben
- Strandtudse

Miljøstyrelsen er myndighed for beskyttelse af indvandrede bilag IV-arter.

Region Midtjylland har vurderet, at der ikke på tilladelsestidspunktet er bilag IV-arter på arealet, som påvirkes af tilladelsen.

Underretning ved konkurs, overdragelse af rettighed mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette tilsynsmyndigheden.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til Region Midtjylland, vedlagt en underskrevet erklæring af den nye indvinder, der fastslår at man er bekendt med alle tilladelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal desuden vedlægges underskrift fra ejendommens ejer, med dokumentation for at denne er indforstået med indvinder skiftet.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og Region Midtjylland kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

Råstofafgift

Råstofindvinderen er forpligtet til at betale råstofafgift.

Det skal bemærkes, at erhvervsmæssig indvinding af råstoffer, skal registreres ved skat, myndighed@skat.dk.

Region Midtjylland giver meddelelse til SKAT ved at sende en kopi af tilladelsen.

Ændringer af vilkår

Region Midtjylland kan fastsætte yderligere vilkår, eller foretage ændringer af allerede stillede vilkår, hvis det på et senere tidspunkt

måtte vise sig nødvendigt af hensyn til opfyldelsen af råstoflovens formålsbestemmelser.

Vilkår kan i øvrigt revideres for at forbedre tilladelsesindehaverens egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Eventuelle nye vilkår, eller ændringer af eksisterende vilkår vil dog kun blive aktuelt, såfremt der er tale om ændrede forudsætninger i forhold til grundlaget for denne afgørelse.

C. Grundlag for tilladelsen

C.1. Ansøgningens indhold

- Ansøgningsskema modtaget af Region Midtjylland den 20. juni 2014, samt aftale om udsættelse af sagsbehandling indtil videre
- Ansøgningen angår ejendommen matrikel nr. 1c og 1p Fallesgårde, Dollerup, Viborg Kommune.
- Det ansøgte indvindingsareal udgør 11 ha af ejendommen
- Der søges om tilladelse til en forventet årlig produktion af 200.000 m³ sand grus og sten.
- Der søges om tilladelse til gravningen i perioden fra 1. maj 2017 indtil 30.april 2027. Den samlede råstofindvinding forventes afsluttet ca. 15 meter under terræn.
- Der er tale om en udvidelse af en igangværende råstofindvinding på ejendommen
- Følgende typer maskiner og anlæg planlægges benyttet i forbindelse med indvindingen:
 - I. 3 gummihjulsløssere
 - II. rystesorteringsanlæg
 - III. stenknuser
 - IV. Powerscreen
- Der bruges vand til grusvask fra en midlertidig grundvandssø etableret til formålet på matr. 3m Fallesgårde, Dollerup. Vandet recirkuleres og anvendes igen efter bundfældning. Den reelt indvundne mængde vil derfor ikke være nævneværdig.
- De forventede forbrug af drivmidler er angivet til 155.000 liter pr. år. Der tankes fra tanke, placeret i containere.
- Ønskede tilladte driftstidspunkter er angivet til 7-18 mandag til fredag og 7-14 om lørdagen, dog for udlevering og læsning mandag-fredag fra kl. 6.
- Forventet støjniveau angives til 55 dBA ved nærmeste bolig. Der planlægges støjdæmpende foranstaltninger i form af placering af anlæg og jordvolde.
- Affald i form af husholdningsaffald opbevares i container som tømmes regelmæssigt.
- Spildolie i forbindelse med service af maskiner, medtages af montører.
- Det oplyses, at der er 1 boring til grusvask indenfor 300 meter.
- Det angives, at kørslen til indvindingsområdet sker ad Karuphøjvej med overkørsel til Karuphøjvej.
- Arealerne planlægges efterbehandlet til jordbrugsmæssige formål.
- Forslag til grave- og efterbehandlingsplan,(6.juni 2013, udarbejdet af Ragners grusleje)
- Kortbilag 1:3.000 benævnt "graveplan"
- VVM-anmeldelse af 20. juni 2014

C.2. Udtalelser

Viborg Museum d. 29. februar 2016

Foreløbig udtalelse i henhold til museumslovens §§ 25-27 vedr. arkæologiske interesser i forbindelse med råstofindvinding på del af matrikel 1p og 1c Fallesgårde, Dollerup

Viborg Museums j. nr.: VSM 09249 Fallesgårde Region Midt j. nr.: 1 – 50 – 71 – 7 – 16 Viborg Museum har fra Region Midtjylland modtaget en forespørgsel ang. arkæologiske interesser i forbindelse med udvinding af råstoffer på den sydlige del af matrikel 1p samt matrikel 1c, Fallesgårde, Dollerup. Museet fremsender hermed sin udtalelse for det berørte areal. Det er museets vurdering, at der er risiko for forekomst af ukendte fortidsminder i området, der berøres af ovennævnte anlægsarbejde. For at afklare, om der faktisk er væsentlige fortidsminder i området, er det nødvendigt at foretage en arkæologisk forundersøgelse (prøvegravning). En juridisk bindende udtalelse i henhold til museumslovens § 25 kan derfor kun fremsendes, såfremt museet får mulighed for at foretage en forundersøgelse af det berørte areal.

Regionen tager Viborg Museums høringssvar til efterretning og har indsat vilkår om at museet skal orienteres før muld afrømmes og at anlægsarbejdet skal standses i tilfælde af fund af fortidsminder.

Viborg Kommune

Høringssvar af 27. februar 2019

Viborg Kommune skal bemærke følgende til ansøgning om råstofindvinding på matr.nr. 1p Fallesgårde, Dollerup:

Området hvor der ansøges om at indvinde råstoffer 1p Fallesgårde, Dollerup ligger inden for OSD (Område med særlig drikkevandsinteresse) og er samtidig udpeget som IO (Indsatsområde mht. nitrat). Området er således udpeget som sårbart område ift. grundvandet. Der findes også almene vandindvindingsboringer og tilhørende indvindingsoplande inden for det planlagte gravområde. Der ligger en privat boring tilhørende Benny Ragner, som anvendes til grusvask (Reg-nr. 769-V84-0003-00).

Da råstofindvindingen foregår over grundvandsspejlet, vurderes aktiviteterne ikke at udgøre nogen trussel for grundvandsressourcen og den lokale vandindvinding. Dog skal der ifm. med råstofindvindingen, hvor der anvendes div. maskiner, være stor opmærksomhed på uheld og spild med olie og andre miljøfremmede stoffer, der kan sive ned til grundvandet inden for gravområdet.

Efter endt råstofindvinding må der kun tilføres "rent jord", dvs. jord som stammer fra "jomfruelig" landbrugsjord. Der må således ikke påfyldes jord som kommer andet steds fra, hvor oprindelsen er tvivlsom.

Regionen skal til Viborg Kommunes høringssvar bemærke at der stilles vilkår om at der ved endt råstofgravning ikke må benyttes pesticider på arealet da arealet er udlagt til områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) samt nitratfølsomt område (NFI). Jord vil kun kunne tilføres til grusgraven hvis der foreligger en § 52 dispensation fra regionen. En sådan er ikke givet til matr. nr. 1p Fallesgårde, Dollerup.

Andre myndigheder og forsyningsselskaber

Side 18

Ansøgningsmaterialet har, været sendt i forhøring til følgende inden udarbejdelse af udkast:

- Energi-Midt

Der er ikke indkommet høringssvar fra Energi-Midt

Partshøring

Udkast af afgørelsen har været i partshøring til nedenstående naboer:

- Karuphøjvej 13
- Karuphøjvej 15

Der er indkommet høringssvar fra Karuphøjvej 13 af 12. april 2017.

Vedr. Partshøring ved. Råstofindvinding, matr.nr. 1c og 1p Fallesgårde, Dollerup.

På vegne af mine klienter, Thomas Idon Nielsen og Bettina Nielsen fremsendes partsindlæg med følgende principale påstand:

Påstand 1: Region Midtjylland skal afslå Ragners Entreprenørfirma ApS' ansøgning om råstofindvinding.

Mine klienters ejendom er beliggende grænsende op til det areal, hvor der anmodes om råstofindvindingstilladelse. Afstanden er ca. 8m., hvorfor en råstofindvindingstilladelse vil medføre store gener for dem. Den korte afstand er geografisk illustreret ved et matrikelkort, hvor indvindingsarealet samt mine klienters ejendom er indtegnet. Dette vedlægges som bilag 1.

Råstofindvinding så tæt på mine klienters ejendom er en væsentlig overskridelse af den naboretlige- og miljømæssige tålegrænse, jf.

Råstoflovens §3, 2.pkt. Støjgener er omfattet af Miljøbeskyttelsesloven, jf.

Miljøbeskyttelsesloven med kommentarer, 1998, 2.65-66, hvorfor dette udgør et sagligt hensyn, som Regionen er forpligtet til, at opveje tilladelsen overfor, jf. Råstoflovens §3, 2.pkt. Natur- og Miljøklagenævnet har endvidere påpeget, at en tilladelse skal overholde de generelle forvaltningsretlige principper, herunder særligt proportionalitetsprincippet. Indvindingsdriften vil

medføre væsentlige gener for mine klienter i det daglige, det være sig i form af støj, støv, larm og rystelser foruden den umiddelbare udsigt til gravepladsen samt den væsentligt forøgede og tunge trafik på Karuphøjvej, som vejen slet ikke er dimensioneret til. En indvindingstilladelse vil på denne baggrund ikke kunne tildeles, henset til de modstående naboretlige- og miljøbeskyttelseshensyn, som forekommer tungtvejende i nærværende sag. En tilladelse vil endvidere ikke være proportional sammenholdt med de nabo- og miljømæssige gener, som tilladelsen vil medføre. I henhold til ovenfor anførte skal Regionen afslå tilladelsen. Såfremt Regionen meddeler tilladelse til råstofindvinding, fremsættes følgende subsidiaire påstand:

Påstand 2: Region Midtjylland skal pålægge ansøger om at erstatte mine klienters værditab, subsidiært ekspropriere deres ejendom, jf. Råstoflovens §27.

Regionens tilladelse til råstofindvinding vil værdiforringe mine klienters ejendom i en sådan grad, at tilladelsen skal betinges af at værditabet, i form af en erstatning, skal betales til mine klienter. Støjniveauet, støvgener, bygningernes afstand til indvindingsarealet, trafikintensiteten, ejendommens beliggenhed og karakter og områdets karakter skal inddrages i erstatningsudmålinger, jf. U 1999.353 H. Mine klienter har indhentet en skriftlig mæglerfaglig dokumentation angående værditabet, som følge af tilladelsen, hvilket er ganske betydelig: mellem 1/2 og 2/2 af ejendommens værdi uden grusgraven. På denne baggrund er mine klienter ude af stand til, at afhænde deres ejendomme uden at blive pådraget et betragteligt tab. Regionen skal af denne grund betinge tilladelsen af, at ansøgeren skal betale værditabet til mine klienter, således at mine klienter ikke pådrages et væsentlig økonomisk tab, som følge af tilladelsen. Der kan i denne sammenhæng henvises til advokat Morten Ruben Brages artikel "Erstatning for vejstøj", UfR 2013.B261, som vedlægges som bilag 2. Såfremt regionen ikke kan imødekomme vilkåret om erstatning, Regionen ekspropriere mine klienters ejendom efter Råstoflovens §27, således at de ikke bliver stavnsbundet til en usælgelig ejendom i graveperioden på 10 år.

Der er indkommet høringsvar fra Karuphøjvej 15 af 12. april 2017:

Vedr. Partshøring ved. Råstofindvinding, matr.nr. 1c og 1p Fallesgårde, Dollerup.

På vegne af mine klienter, Chalotte Månsson Eriksen og Benjamin Veller Nielsen fremsendes partsindlæg med følgende principale påstand:

Påstand 1: Region Midtjylland skal afslå Ragners Entreprenørfirma ApS' ansøgning om råstofindvinding.

Mine klienters ejendom er beliggende grænsende op til det areal, hvor der anmodes om råstofindvindingstilladelse. Afstanden er ca. 8m., hvorfor en råstofindvindingstilladelse vil medføre store gener for dem. Den korte afstand er geografisk illustreret ved et matrikelkort, hvor indvindingsarealet samt mine klienters ejendom er indtegnet. Dette vedlægges som bilag 1. Råstofindvinding så tæt på mine klienters ejendom er en væsentlig

overskridelse af den naboretlige- og miljømæssige tålegrænse, jf. Råstoflovens §3, 2.pkt. Støjgener er omfattet af Miljøbeskyttelsesloven, jf. Miljøbeskyttelsesloven med kommentarer, 1998, 2.65-66, hvorfor dette udgør et sagligt hensyn, som Regionen er forpligtet til, at opveje tilladelsen overfor, jf. Råstoflovens §3, 2.pkt. Natur- og Miljøklagenævnet har endvidere påpeget, at en tilladelse skal overholde de generelle forvaltningsretlige principper, herunder særligt proportionalitetsprincippet. Indvindingsdriften vil medføre væsentlige gener for mine klienter i det daglige, det være sig i form af støj, støv, larm og rystelser foruden den umiddelbare udsigt til gravepladsen samt den væsentligt forøgede og tunge trafik på Karuphøjvej, som vejen slet ikke er dimensioneret til. En indvindingsstilladelse vil på denne baggrund ikke kunne tildeles, henset til de modstående naboretlige- og miljøbeskyttelseshensyn, som forekommer tungtvejende i nærværende sag. En tilladelse vil endvidere ikke være proportional sammenholdt med de nabo- og miljømæssige gener, som tilladelsen vil medføre. I henhold til ovenfor anførte skal Regionen afslå tilladelsen. Såfremt Regionen meddeler tilladelse til råstofindvinding, fremsættes følgende subsidiaire påstande:

Påstand 2: Region Midtjyllands tilladelse skal indeholde vilkår om beplantning, graveafstand, begrænsning af driftstiden, herunder særligt i sommerperioden og grænseværdier for støj og rystelser, jf. Råstoflovens §10, samt indeholde en erstatning til mine klienter.

Påstand 3: Region Midtjylland skal ekspropriere mine klienters ejendom, jf. Råstoflovens §27.

Regionens tilladelse skal indeholde vilkår om beplantning mellem indvindingsarealet og mine klienters ejendom, således at beplantningen virker støj og støv reducerende for indvindingsdriften samt reducerende for de udsigtsgener, som der lides ved opstilling af maskineri, ophøjning af råstoffer og lastvognstransporter til og fra arealet. Graveafstanden skal minimum være 50 meter mellem ejendommen og indvindingsarealet af hensyn til begrænsning af de væsentlige gener. Der henvises i denne henseende til afgørelse KFE 1982.112. Regionen skal begrænse driften til alene, at kunne udøves i hverdage, således at der indsættes vilkår om indvindingsforbud i weekender (lørdag/søndag) samt helligdage. Generne fra indvindingsdriften på disse tidspunkter vil være særligt byrdefulde for mine klienter, da dette er dage hvor de har fri, og derfor i større omfang gør brug af ejendommens udearealer. Støj, støv og rystelser fra driften vil af denne grund være mere generende for mine klienter på disse dage. Indvindingsdriften skal i hverdage begrænses til, at kunne udøves fra kl. 08:00 til kl. 16:30, idet driften på denne måde hovedsageligt udøves på tidspunkter, hvor mine klienter ikke opholder sig på deres ejendom. I sommerperioden vil mine klienter gøre mere brug af udendørsarealerne og støvgenerne vil være forøgede henset til de tørre grusveje, hvorfor driften i denne periode bør begrænses yderligere. Der henvises til ovennævnte argumentation. I øvrigt henvises til MAD 1997.1078. Regionen bør endvidere begrænse tilladelsen med vilkår for støj, støv og rystelser for den tilladte driftsperiode. Støjen fra driften bør på intet tidspunkt overstige 40 dB på ejendommens udearealer, jf. MKN 2004-01-21 (03-41/800-0023). Tilladelsen skal tillige betinges af, at der på mine klienters ejendomme ikke forekommer støv eller rystelser fra indvindingsdriften. Regionens tilladelse til råstofindvinding vil værdiforringe mine klienters ejendom i en sådan grad, at tilladelsen skal betinges af at værditabet, i form af en erstatning, skal betales til mine klienter. Støjniveauet, støvgener, bygningernes afstand til indvindingsarealet, trafikintensiteten, ejendommens beliggenhed og karakter og områdets karakter skal inddrages i erstatningsudmålingen, jf. U 1999. 353 H. Mine klienter har indhentet en skriftlig mæglerfaglig dokumentation angående værditabet, som følge af

tilladelsen, hvilket er ganske betydelig: mellem 1/2 og 2/3 af ejendommens værdi uden grusgraven. På denne baggrund er mine klienter ude af stand til, at afhænde deres ejendomme uden at blive pådraget et betragtelig tab. Regionen skal af denne grund betinge tilladelsen af, at ansøgeren skal betale værditabet til mine klienter, således at mine klienter ikke pådrages et væsentlig økonomisk tab, som følge af tilladelsen. Der kan i denne sammenhæng henvises til advokat Morten Ruben Brages artikel "Erstatning for vejstøj", UfR 2013.B26i, som vedlægges som bilag 2. Såfremt regionen ikke kan imødekomme vilkåret om erstatning, skal Regionen ekspropriere mine klienters ejendom efter Råstoflovens §27, således at de ikke bliver stavnsbundet til en usælgelig ejendom i graveperioden på 10 år.

Der er d. 10. marts 2019 indkommet bemærkninger til udkastet til råstoftilladelsen fra Karuphøjvej 13 og 15:

Side 21

Med ref til den af 28-02-2019 fremsendte partshøring, sagsnr 1-50-71-7-16 omkring tilladelse til indvinding af råstoffer på ejendommen, matr. nr. 1p 1c Fallesgårde, Dollerup.

Fremsendte udkast kan ikke accepteres

Med udgangspunkt i miljø og fødevareklagenævnets afgørelse af 21-12-2018 Sagsnr. 18/05576 mener vi stadig at sagen har opsættende virkning, og at forudsætningerne ikke har ændret sig i forhold til den tidligere ansøgte tilladelse

Regionen tager stadig udgangspunkt i at holde det ansøgte område under 25 HA på trods af at der i det ansøgte område ikke er medregnet et substantielt stort område som ikke er færdig reetableret og som stadig har sammenhæng med det åbne graveområde.(se bilag). Samtidig giver det grundlag for en del undren over at regionen, ikke tager højde for miljø og fødevareklagenævnets afgørelse som meget klart angiver at regionens tidligere afgørelse ikke er truffet i overensstemmelse med VVM reglerne. Vi kan ikke se at disse forudsætninger er ændret.

Regionen forholder sig stadig ikke til miljøministeriets vejledning omkring afstande mellem boliger og tung industri.(se bilag)

Der vil fortsat være store miljømæssige påvirkninger af ejendommene Karuphøjvej 13 og 15 grundet afstanden til det åbne graveområde. Dette være sig i form af støj, støv og rystelser.

Ligeledes vil ejerne af Karuphøjvej 13 og 15 stadig være stavnsbundet til deres ejendomme med udsigt til store økonomiske tab hvis disse ejendomme skal sælges.

Derudover må vi også stille spørgsmål til nærliggende område vest for det ansøgte område. Dette har jo også stor miljømæssig påvirkning på det samlede område, ikke mindst på ejendommen Karuphøjvej 15. Denne tilladelse omfatter et område på 19 HA som vi mener skal medregnes da det kumulativ forhold i den grad har betydning for den samlede miljøbelastning. Det fremgår af VVM-bekendtgørelsens bilag 3, punkt 1, at "kumulation med andre projekter" er et af de kriterier, der skal anvendes ved vurderingen af, om et anlæg kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Den ændrede randzone for graveområde ud for Karuphøjvej 13 er jo kun af kosmetisk karakter og vil ikke ændre på den samlede påvirkning fra grusgraven.

Region Midtjylland bemærker til høringssvarene at regionen ikke kan afslå Ragners Entreprenørfirma ApS's ansøgning, da det ansøgte område er beliggende i et område, der er udlagt til råstofindvinding i Råstofplan 2016. I et udlagt område kan ansøger forvente at få en gravetilladelse på de vilkår, der afvejer de hensyn, der er omfattet af Råstoflovens § 3.

Støjgrænserne følger Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 fra 1984. Det er Regionens vurdering, at de vejledende støjgrænser, kan overholdes. Det bemærkes, at det eksisterende oparbejdningsanlæg ligger ca. 500 meter fra boligen, samt at anlægget er omkranset af støjvolde. Dette oparbejdningsanlæg flyttes ikke i forbindelse med denne tilladelse. Indvindingen vil finde sted fra nord mod syd i en dybde af ca. 15 meter under terræn hvilket betyder, at gravefronten vil have en støjdæmpende virkning. Endvidere foretages indvindingen med en gummihjulslæsser og materialerne transporteres via transportbånd til oparbejdningsanlægget. Der er ikke belæg for at indskrænke driftstiden for denne slags aktivitet, heller ikke i sommerperioden, samt vilkår om beplantning, så længe de vejledende støjgrænser bliver overholdt.

Regionen kan ikke forholde sig til den vedhæftede vejledning om miljøklasser taget fra *"Håndbog om Miljø og Planlægning"* fra Miljøstyrelsen 2004, indsendt d. 10. marts 2019. Råstofgrave ligger ikke under disse virksomhedstyper der er oplistet i håndbogen.

Region Midtjylland finder ikke, at der i råstofloven er hjemmel til at stille vilkår om, at erstatte et eventuelt værditab på naboejendomme. Udnyttelse af råstoflovens § 27 forudsætter, at en ekspropriation vil være af væsentlig betydning for at realisere en planlægning til fremme af de formål, der er nævnt i råstoflovens § 1. Der er ikke udarbejdet en sådan planlægning, og Region Midtjylland finder, at der ikke er grundlag for at bringe råstoflovens § 27 i anvendelse i nærværende sag.

Det er blevet vurderet at der ikke vil ske en forøgelse af trafikintensiteten. Denne vil forblive den samme som hidtil, da den nuværende råstofgrav er udgravet og gravefronten dermed flyttes til dette ansøgte areal.

Bemærkningerne omkring miljøkonsekvensvurderingen, henviser regionen til miljøvurderingen, bilag b, hvor regionen har vurderet om ansøgte projekt kan få en væsentlig indvirkning på miljøet, herunder også punktet om de kumulative forhold i råstofgraveområdet Skelhøje Nord.

Region Midtjyllands bemærkninger

C.3. Råstofplan

Det ansøgte indvindingsareal er beliggende i Råstofgraveområde *Skelhøje Nord*, omfattet af Råstofplan 2016 for Region Midtjylland, og er reserveret til indvinding af sand, grus og sten.

Råstofindvinding kan som udgangspunkt kun finde sted inden for de udlagte Råstofgraveområder. Inden for graveområderne kan det derfor forventes, at der på visse vilkår vil blive givet tilladelse til indvinding af råstoffer, når der er behov for materialerne.

Indvinding af råstoffer skal foregå på en bæredygtig måde. Når en råstofgrav er åbnet, bør forekomsten i det pågældende areal udnyttes fuldt ud, med mindre der er særlige forhold, som forhindrer dette eller taler afgørende imod det.

Der bør ske gennemgravning af skel mellem gravearealer der udnyttes af forskellige firmaer eller på forskellige tidspunkter. Hensynet til naboer, natur, grundvand og kulturhistorie – og hvad der i øvrigt fremgår af råstoflovens § 3 samt øvrig lovgivning (f.eks. Natura 2000) – skal afvejes i forbindelse med ny råstofindvinding. Råstofplan 2016 er miljøvurderet i henhold til Lov om Miljøvurdering. Det er i den forbindelse konkluderet, at der i planens råstofgraveområder ikke er væsentlige interessekonflikter som ikke kan forebygges eller afbødes ved sagsbehandling og vilkårsstillelse i forbindelse med en konkret råstofansøgning.

C.4. Kommuneplan

Råstofplanens arealreservationer og retningslinjer er indarbejdet i Kommuneplan 2017-2029 for Viborg Kommune.

Det følgende af kommuneplanens retningslinjer er medinddraget som grundlag for regionens vægtning efter råstofloven:

- Skovrejsningsområder - uønsket.
- Osd/nfi
- Specifik geologisk bevaringsværdi
- Særlig værdifuldt landbrugsområde

Udpegningerne er ikke af en sådan karakter, at de er en hindring for den ansøgte råstofindvinding eller efterbehandling.

Der efterbehandles til jordbrugsmæssige formål. Da området ligger i et OSD område (områder med særlige drikkevandsinteresser) samt NFI (Nitratsårbarhed) vil der blive stillet vilkår om at der ikke må anvendes gødning eller pesticider efter endt råstofindvinding da området allerede er sårbart, vil en afgravning af områdets råstoffer øge denne sårbarhed hvis der ikke efterbehandles til ekstensivt landbrug.

Matriklen ligger indenfor et område af specifik geologisk bevaringsværdi. Den geologiske bevaringsværdi er især beskrevet som værdifulde åbne landskaber ved hovedopholdslinien, og især dens knæpunkt ved Guldborgland Plantage. Der vil blive stillet vilkår om at hvis særligt værdifulde geologiske profiler i grusgravens periferi forekommer, vil efterbehandlingsplanerne forlange disse profiler bevaret af undervisningsmæssige og videnskabelige grunde.

Matriklen er også udlagt i kommuneplanretningslinjen som værdifuldt landbrugsområde. Arealet tages i en kort årrække ud af landbrugsdriften, men vil efter råstofferne i området er blevet udnyttet, efterbehandles til ekstensivt landbrugsdrift igen.

C.5. Vandforsyningsforhold

Arealet ligger i Områder med særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og der er ingen vandværker, hvis vandindvindingsopland strækker sig ind under det ansøgte areal. Nærmeste indvindingsopland er Skelhøje Vandværk der ligger ca. 1km. vest for ansøgte areal.

Det ansøgte vurderes ikke at indebære en væsentlig risiko for forurening af konkrete drikkevandsforsyninger eller de overordnede drikkevandinteresser, men til generel sikring af jord og grundvand stilles der dog forebyggende vilkår mod forurening, herunder håndtering af olie, kemikalier og affald. Indvindingen vurderes at have en *neutral/ positiv* virkning i forhold til påvirkning af vandforsyningsforhold, da arealet i dag benyttes til konventionelt landbrug der er udlagt under et nitratsårbart indsatsområde. Da der ikke må benyttes gødning eller pesticider på arealet efter råstofindvinding, forventes det at have en positiv effekt på nitratsårbarheden på arealet.

C.6. Naturbeskyttelse

Indvindingen vurderes, hverken at kunne påvirke nærmeste § 3 område (registreret sø efter § 3 i naturbeskyttelsesloven ca. 980 meter mod nord-nordvest) eller Natura 2000 områderne ca. 1,8 kilometer mod vest. Region Midtjylland har ikke kendskab til at det findes, og det er vurderet, at der på arealet, ikke er levested

eller rasteområde for arter, der er omfattet af bilag IV i habitatdirektivet, som kan beskadiges.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 35			
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)	
	Vandløb (3260)	Tør hede (4030)	
	Enekrat (5130)	Surt overdrev* (6230)	
	Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)	
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)	
	Bøg på mor (9110)	Stilkeke-krat (9190)	
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)	
	Bæklampret (1096)	Stor vandsalamander (1166)	NY
Arter:	Damflagermus (1318)	Odder (1355)	

Tabel 1 – Udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 35

Side 25

Tabel 1 viser udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 35.

Området ligger ca. 1,8 km vest for ansøgte areal.

Dette Natura 2000-område er jf. Natura 2000 planen og basisanalysen 2016-2021 specielt udpeget for at beskytte områdets meget varierede natur med både våde og tørre naturtyper sammen med selve den rene Hald Sø og de store arealer med værdifuld løvskov af meget varierende aldersstruktur.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 14		
Fugle:	sangsvane (T)	hvinand (T)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 24			
Fugle:	rørdrum (Y)	sangsvane (T)	
	taffeland (T)	troidand (T)	
	hvinand (T)	fiskeørn (T)	NY
	plettet rørvagt (Y)	engsnarre (Y)	
	blishøne (T)		

Tabel 2 – Udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde nr. 14 / 24

Nærmeste Natura 2000 fuglebeskyttelsesområde nr. 14,24 ligger ca. 16 km væk. Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte de mange naturtyper i ådalene og arealer med kyst- og havnaturtyper samt de tilknyttede yngle- og trækfugle, se tabel 2.

Miljøpåvirkningen som følge af en råstofindvinding af sand, grus og sten er forholdsvis lokale og påvirker kun nærområdet.

Råstofindvindingsområdet indeholder ikke yngle- eller rasteplader for de dyr og fugle, som indgår i udpegningsgrundlaget, og der er ikke inden for eller nær ved området naturlige yngle- eller rastepladser for disse.

Natura 2000 - områderne vurderes således ikke at kunne påvirkes væsentlig ved en indvinding af råstoffer på ansøgte

areal. Dels på grund af afstanden, dels på grund af råstofmyndighedens mulighed for at stille vilkår i forbindelse med en gravetilladelse.

Ved den planlagte efterbehandling til *jordbrugsmæssig formål* vurderes den samlede påvirkning af naturbeskyttelsesinteresser at være *neutral* da området i dag er registreret med en lav naturværdi (Det Europæiske Miljøagentur HNV 0-1).

C.7. Byggeloven

Hvis der ønskes opsat mandskabsvogne, administrationsbygninger eller lignende i råstofgraven, skal der søges særskilt om byggetilladelse til dette. Dette gælder også for midlertidigt opsatte skurvogne, brovægte eller lignende. Der henvises til Bygningsreglementet.

Ansøgning skal indsendes til kommunen.

Støj

Miljøstyrelsen er af den principielle opfattelse, at vilkår om støj fra grusgrave, i det åbne land, bør fastsættes med udgangspunkt i Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder", områdetype 3 - "Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder".

Miljøstyrelsen anfører dog samtidig, at baggrundsstøjniveauet i det åbne land normalt er lavt. Det er derfor ønskeligt, at støjniveauet fra virksomheder er så lav som muligt og fastsættelse af støjgrænserne bør foretages efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, af de tekniske og økonomiske muligheder for at reducere støjen.

Region Midtjylland vurderer, at de vejledende støjvilkår for områdetype 3, er en rimelig afvejning af hensynet til indvindingens stedbundne karakter, og hensynet til en forventning om lavt støjniveau i det åbne land.

Dog vurderes det, at der typisk er mulighed for, at tilrettelægge driften således, at støjen lørdage i tidsrummet 07:00- 14:00 kan bringes ned til 45 dB(A), f.eks. kan aktiviteten sædvanligvis begrænses til udlevering af råstoffer indenfor denne grænse.

Samtidig vurderer Region Midtjylland, at der særligt knytter sig en forventning om lavere støjniveau på lørdage 7:00-14:00 i det åbne land, end den der normalt vil forekomme i områdetype 3.

Støjniveauet målt som, det energi-ækvivalente, korrigerede A-vægtede lydtryksniveau L_r , bør derfor således ved beboelse (ved spredt bebyggelse i det åbne land, regnes dette som 15 meters afstand af beboelsesejendomme, i boligområder som alle opholdsarealer indenfor området) i nedenstående tidsrum ikke overstige:

Mandag til fredag

- 55 dB(A) i tidsrummet fra kl. 07.00 - 18.00,
- 45 dB(A) i tidsrummet fra kl. 18.00 - 22.00
- 40 dB(A) i tidsrummet fra kl. 22.00 - 07.00

Lørdag

- 45 dB(A) i tidsrummet kl. 07.00 - 14.00.
- 45 dB(A) i tidsrummet kl. 14.00 - 22.00.
- 40 dB(A) i tidsrummet kl. 22.00 - 07.00.

Søn- og helligdage

- 40 dB(A) hele døgnet.

Side 27

På baggrund af ansøgningen, herunder oplysninger om anlæg der planlægges benyttet er den tilladte driftstid fastsat til hverdage 7:00-18:00 for alle anlæg, dog med mulighed for udlevering og læsning, herunder kørsel på virksomhedens område fra kl. 6:00 på hverdage.

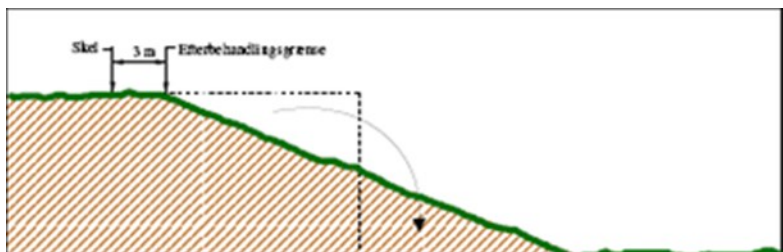
Graveafstande og periferiskråninger

Graveafstande skal fastsættes i graveplanen for at sikre, at indvinderen ikke uagtsomt kommer til at grave så tæt på graveområdets ydre grænse, at de nødvendige råstoffer til at udføre de planlagte periferiskråninger mangler, eller er skyld i uigenkaldelig påvirkning af beskyttede emner nær grusgraven.

Graveafstande for nærmere angivne strækninger af grusgravens periferiskråninger og for gravning under grundvandsspejlet (GVS), bør tage udgangspunkt i de i ansøgningen angivne gravedybder og koter, men skal i de konkrete situationer tilpasses de virkelige forhold.

For en simpel efterbehandling, hvor der planlægges efterbehandlet ved neddosning, skal gravegrænsen fastlægges som beskrevet på figurerne herunder.





Indskiftning

Ved indskiftning forstås indvinding indtil efterbehandlingsgrænsen og 1:2 derfra, (se ovenstående illustrationer) med efterfølgende opfyldning af råstoffer af dårlig kvalitet fra grusgraven. Indskiftning må ikke ske i midlertidige periferiskråninger mod naboarealer beliggende i regionalt graveområde, hvor kommende råstofindvinding er sandsynlig.

Andre forhold

Der er foretaget bred konfliktsøgning af forhold ved og i nærheden af det ansøgte areal. Oplysninger fra VVM-anmeldelsen og høringssvar er desuden indgået i sagsbehandlingen.

Der er ud over de ovenfor nævnte, ikke konstateret yderligere forhold der giver anledning til særlige bemærkninger eller tillægges afgørende vægt i afvejningen efter råstofloven.

Der er kommenteret på enkelte af forholdene i forbindelse med miljøkonsekvens-screeningen, se bilag b.

Intern trafik

Den interne trafik, som er det eneste der kan reguleres igennem råstofloven, reguleres i henhold til potentielle gener fra støv og støj, ved at fastlægge vilkår om driftstider og vilkår om overholdelse og fastsættelse af støjgrænser.

C.8. Vejforhold

Der planlægges udkørsel til Karuphøjvej.

Forhold vedrørende færdsel på offentlig vej (herunder støj og støv) reguleres af vejmyndighederne i samarbejde med politiet.

C.9. Forslag til grave- og efterbehandlingsplan

Grave- og efterbehandlingsplanen skal give et overblik over hvorledes indvindingen tilrettelægges i indvindingsperioden samt hvordan der påtænkes at efterbehandle.

På grund af, at grusbranchen følger samfundsudviklingen er graveplan og periode kun vejledende, da en eventuel nedgang i væksten i bygge- og anlægsbranchen kan medføre, at indvindingstakten ikke kan overholdes.

Efterbehandlingsplanen er ligeledes vejledende, da områdets endelige

udseende afhænger meget af, hvordan den lokale forekomst er placeret.

Nærværende efterbehandlingsplans hovedprincip er, at der efterbehandles til jordbrugsmæssige formål.

Indvinderen skal udarbejde en revideret grave- og efterbehandlingsplan, hvis forholdene ved indvindingen er væsentlig ændret. Her bør beregningen af sikkerhedsstillelsen beskrives eks. efterbehandles efter etaper m.m.

C.10. Miljøvurdering af konkrete projekter (VVM)

Råstofindvinding hører under reglerne om miljøvurdering af konkrete projekter(VVM)⁵.

Det ansøgte har ikke et omfang så det er omfattet af lovens bilag 1, hvor projektet automatisk er omfattet af krav om miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Råstofindvinding fra åbne brud er opført under lovens bilag 2, nr. 2a, hvorfor det skal afgøres om indvindingen er omfattet af kravet om miljøvurdering og VVM-tilladelse, på baggrund af den indsendte ansøgning.

Region Midtjylland har derfor udført en såkaldt screening.

Screeningen sammenstiller den nødvendige viden til afgørelse af, hvorvidt et givent anlæg er miljøvurderingspligtigt.

I forlængelse af de ansøgte 11 hektar, ligger der ca. 11 hektar åben grusgrav nord for ansøgte areal. Dette areal skal benyttes i forbindelse med råstofindvindingen, da det er her maskinparken er placeret for grusgraven. Det samlede areal der benyttes til råstofindvinding er dermed ca. 22 hektar.

Screeningen har fastslået, at anlæggets art, dimension og placering ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, *se bilag b*.

C.11. Konklusion

Ud fra en afvejning af ovenstående og de hensyn og interesser der i øvrigt skal varetages gennem råstoflovgivningen, kan Region Midtjylland imødekomme, at indvindingen tillades på de fastsatte vilkår.

⁵ Jf. Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 448 af 10. maj 2017 med tilhørende bekendtgørelser.

D. Offentliggørelse og klagevejledning

Tilladelsen til råstofindvinding vil blive offentliggjort torsdag den 21. marts 2019, på Region Midtjyllands hjemmeside www.raastoffer.rm.dk.

Klagefristen for denne råstoftilladelse er **tirsdag den 23. april 2019**.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af nmkn.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk.

Du logger på borger.dk eller virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende (2016-niveau). Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. Involverede i sagen vil modtage en kopi af Region Midtjyllands udtalelse til klagenævnet.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse kan bringes for domstolene, inden for 6 måneder fra tidspunktet hvor Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er meddelt

D.1. Råstofafgørelsen

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsen er meddelt, eller offentligt bekendtgjort. Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet, men indsendes til Region

Midtjylland via Klageportalen som videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet⁶, jf. råstoflovens §§ 13-16.

Rettidig klage efter denne lov har opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Klageberettigede

- Adressaten for afgørelsen.
- Offentlige myndigheder.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Der henvises i øvrigt til den generelle klagevejledning.

D.2. Råstofafgørelsen i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra den dag afgørelsen er offentligt bekendtgjort eller meddelt. Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet men indsendes til Region Midtjylland via Klageportalen, som videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet⁷.

Rettidig klage efter denne lov har ikke opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Der henvises i øvrigt til den generelle klagevejledning.

Klageberettigede

- Miljø- og Fødevareministeren
- Enhver med retlig interesse i sagens udfald, herunder et nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø eller

⁶ Jf. bekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 af lov om råstoffer §§ 13-16.

⁷ Jf. bekendtgørelse af lov om Miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM) nr. 448 af 10. maj 2017 med tilhørende bekendtgørelser.

varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

D.3. Råstofafgørelsen i henhold til Natura 2000 og habitatdirektivet

Myndighedens vurdering af, at det ansøgte projekt ikke påvirker Natura 2000 områder og at der derfor ikke skal udføres en konsekvensvurdering, kan påklages til Miljø- og

Fødevareklagenævnet inden 4 uger fra den dag denne afgørelse er offentligt bekendtgjort eller meddelt.

Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet, men indsendes til myndigheden via Klageportalen, som videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet med de bemærkninger klagen giver anledning til, jf. råstoflovens regler om klageadgang.

Vurderingen af at der ikke skal udføres en konsekvensvurdering, skal påklages efter en konkret lov. Hvis Region Midtjylland f.eks. træffer afgørelse efter Råstofloven og vurderer, at tilladelsen ikke kan påvirke et Natura 2000 område, og at der derfor ikke skal ske konsekvensvurdering, kan den afgørelse påklages efter Råstofloven. Klagereglerne skal altså findes i den lov, der træffes afgørelse efter.

E. Orientering

Kopi af afgørelsen samt bilag er i dag sendt til:

- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Viborg Museum, oldtid@viborg.dk
- Skat, Kontrolafdelingen, myndighed@skat.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dnviborg-sager@dn.dk
- Friluftsrådet regionalafdeling, ajj-7600@webspeed.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF Lokal, Viborg@dof.dk
- Viborg Kommune, anbs@viborg.dk
- Dansk Industri, di@di.dk
- BG Stone A/S, bgstone@bgstone.dk



Side 33

Derudover orienteres parterne:

- Karuphøjvej 15
- Karuphøjvej 13
- Guldborgvej 12D

Bilag

- A. Screeningsafgørelse
- B. Miljøkonsekvensscreening
- C. Kortrids over det ansøgte graveområde.